EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 13.5.2015
COM(2015) 276 final

Rekommendation till

# RÅDETS REKOMMENDATION

## om Sveriges nationella reformprogram 2015,

## med avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram 2015

Rekommendation till

**RÅDETS REKOMMENDATION**

**om Sveriges nationella reformprogram 2015,**

**med avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram 2015**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken[1], särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation[3],

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner[4],

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Den 26 mars 2010 godkände Europeiska rådet kommissionens förslag om en ny strategi för tillväxt och sysselsättning, Europa 2020, som bygger på stärkt samordning av den ekonomiska politiken. Strategin inriktas på de centrala områden där åtgärder krävs för att stärka Europas potential för hållbar tillväxt och konkurrenskraft.

(2) Den 13 juli 2010 antog rådet, på grundval av kommissionens förslag, en rekommendation om de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik (2010–2014) och den 21 oktober 2010 ett beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Tillsammans utgör dessa de integrerade

[1] EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] COM(2015) 276.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068 och P8_TA(2015)0069.

riktlinjer som medlemsstaterna uppmanades att beakta i sin nationella ekonomiska politik och sysselsättningspolitik.

(3) Den 8 juli 2014 antog rådet en rekommendation om Sveriges nationella reformprogram för 2014 och avgav ett yttrande om Sveriges uppdaterade konvergensprogram för 2014.

(4) Den 28 november 2014 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten[5], som inledde 2015 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Samma dag antog kommissionen även på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 rapporten om varningsmekanismen[6], i vilken Sverige identifierades som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.

(5) Den 18 december 2014 godkände Europeiska rådet prioriteringarna för att främja investeringar, intensifiera strukturreformerna och fortsätta med den ansvarsfulla och tillväxtvänliga finanspolitiska konsolideringen.

(6) Den 26 februari 2015 offentliggjorde kommissionen 2015 års landsrapport för Sverige[7]. Den innehöll en bedömning av hur väl Sverige hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs den 8 juli 2014. Landsrapporten innehöll också resultaten av den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Sverige har makroekonomiska obalanser som kräver politiska åtgärder och övervakning. Särskilt hushållens skuldsättning är ännu mycket hög och fortsätter att öka till följd av stigande bostadspriser, fortsatt låga räntor, höga skatteincitament och begränsningar i bostadsutbudet. Den makroekonomiska utvecklingen med koppling till den privata skuldsättningen måste fortsätta att följas.

(7) Den 23 april 2015 lade Sverige fram sitt nationella reformprogram för 2015 och den 24 april 2015 sitt konvergensprogram för 2015. För att beakta deras inbördes samband har de båda programmen bedömts samtidigt.

(8) Sverige omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Enligt 2015 års konvergensprogram planerar regeringen en gradvis förbättring av det nominella underskottet till 1,4 % av BNP under 2015 för att sedan nå balans 2018. Det medelfristiga målet – ett strukturellt underskott på 1 % av BNP – ska uppfyllas under hela programperioden. Skuldkvoten kommer att nå sin topp 2015 på 44,2 % för att därefter stegvis sjunka till 40,0 % 2018. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa finanspolitiska prognoser är rimligt. Det kommer dock att krävas en noggrannare beskrivning av de åtgärder som kan stödja de planerade underskottsmålen från 2016 och framåt. Enligt kommissionens vårprognos 2015 beräknas det strukturella saldot att sammanfalla med det medelfristiga målet på -1 % under 2015 och förbättras till -0,9 % av BNP 2016. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och kommissionens vårprognos 2015, att Sverige kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.

(9) Till skillnad från i många andra medlemsstater har bostadspriserna i Sverige inte drabbats av någon större korrigering och har stigit kraftigt igen sedan mitten av 2013. Enligt kommissionens fördjupade granskning kan de svenska bostadspriserna vara högre än de grundläggande värdena. Det beror delvis på gynnsamma

5 COM(2014) 902.
6 COM(2014) 904.
7 SWD(2015) 46 final.

grundförutsättningar som högre disponibel inkomst, låga räntor och stark befolkningsutveckling. I rapporten identifierar man dock både efterfråge- och utbudsstyrda krafter som driver upp bostadspriserna. På efterfrågesidan har låneincitamenten varit särskilt starka. Dessutom tenderar Sveriges skattesystem, med ett av de starkaste skatteincitamenten för bostadsägande i EU, att driva upp priserna. Det har i sin tur gjort att de svenska hushållens skulder ökar och dessutom snabbare än i resten av EU. Hushållens totala tillgångar är visserligen stora och den disponibla inkomsten har stigit på senare år, men hushållssektorn är mer sårbar än förut och hushållens höga skuldsättning utgör en risk för den makroekonomiska stabiliteten. Man bör ta itu med den gynnsamma behandlingen av skulder i inkomstbeskattningen genom att stegvis begränsa avdragsrätten för räntor på bostadslån eller genom att höja fastighetsskatten. Det behövs dessutom insatser för att öka den låga amorteringstakten på bostadslån med målet att sänka tillväxttakten i hushållens skuldsättning.

(10) På utbudssidan leder strukturell ineffektivitet till bostadsbrist och bidrar till ökande bostadspriser. Det fungerar som en hämsko för arbetskraftens rörlighet och skapar sociala problem för utsatta grupper. Utbudet hålls tillbaka av att det befintliga bostadsbeståndet används ineffektivt och av att investeringarna i nybyggnation är strukturellt alltför låga. Framför allt bör man stärka incitamenten för kommunerna att aktivt främja investeringar i byggnation och lösa utsatta gruppers bostadsproblem. Konkurrensen i byggsektorn behöver skärpas och av den anledningen bör man garantera full insyn i de offentliga upphandlingsförfarandena. Plan- och överklagandeprocesserna är långdragna och komplicerade och bör effektiviseras. Den hårda hyresregleringen är den främsta orsaken till stelbentheten på hyresmarknaden, som inte verkar kunna mildra trycket på bostadspriserna och tillgodose behoven av rörlighet. Problemen bör främst lösas genom en stegvis reform av systemet för hyresreglering. Reformen bör bereda väg för större skillnader i hyresnivåer – vilken kan leda till ett effektivare utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet – och större avtalsfrihet för enskilda hyresgäster och hyresvärdar.

(11) Regeringen håller på att genomföra åtgärder för att förbättra skolresultaten, efter en markant försämring det senaste årtiondet som bidragit till en relativt hög ungdomsarbetslöshet. Regeringen är också i färd med att vidta åtgärder för att underlätta övergången från skola till arbetsliv och förbättra integrationen på arbetsmarknaden för lågutbildade unga och personer med invandrarbakgrund. Framstegen på området måste följas upp.

(12) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Sveriges ekonomiska politik och redogjort för den i 2015 års landsrapport. Den har bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Sverige har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Sverige utan också i vilken mån EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendation 1.

(13) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat Sveriges konvergensprogram och anser[8] att Sverige följer stabilitets- och tillväxtpakten.

(14) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och konvergensprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendation 1.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Sverige att under 2015 och 2016 vidta följande åtgärder:

1. Ta itu med hushållens ökande skuldsättning genom att korrigera skatteincitamenten, särskilt genom att stegvis begränsa ränteavdragen för bostadslån i beskattningen eller genom att höja fastighetsskatten, och genom att öka amorteringstakten på bostadslån. Åtgärda det strukturellt låga utbudet av bostäder, främja konkurrensen i byggsektorn, effektivisera plan- och överklagandeprocesser för byggnation och se över systemet för hyresreglering för att tillåta mer marknadsanpassade hyror.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar*
*Ordförande*

[8] Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.